

7 skarpe om DPUs rapport om læreruddannelsen

I april kom Danmarks Pædagogiske Universitetsskole med en rapport til Regeringens Rejsehold: "Komparativt studium af indholdet i læreruddannelser i Canada, Danmark, Finland og Singapore". Rapporten danner basis for Rejseholdets anbefalinger vedrørende læreruddannelsen.

Det er en dårlig rapport. Den er dårlig for den eksisterende læreruddannelse, fordi denne sættes i et urimeligt dårligt lys. Men rapporten er især dårlig, fordi den er tendentiøs og behæftet med faktuelle fejl. Og så er den ikke valid.

Det er ærgerligt, at DPU har accepteret at påtage sig dette hastværksarbejde.

Jeg vil i det følgende underbygge denne krasse kritik med 7 punkter:

1. Rapporten postulerer, at det er muligt at undersøge og vurdere indholdet af læreruddannelsen i Danmark ved at tage et minimalt udsnit af uddannelsen og herefter blæse det op til at karakterisere hele uddannelsen. Det går sådan her for sig: Først vælges 3 ud af 20 seminarier (udbudssteder) – altså 15 pct. af seminarierne. Herefter vælges 6 fag ud af 23 – altså 26 pct. Herefter vælges de tekster, som er anført på pensumopgivelserne (eksamensredegørelserne) for disse 6 fag. Det påstås, at man hermed fanger "indholdet" i læreruddannelsen i Danmark. Og endelig lægges så en bestemt forståelsesramme ned over teksterne – en forståelsesramme, der sigter imod at afdække, hvilke typer af viden der ligger til grund for de anvendte tekster. Dette skal holdes op imod, at rapporten påstår, at den undersøger "den måde danske lærere uddannes på" (!). Der er så mange filtre i denne proces, at man ikke kan sige noget validt om læreruddannelsen i Danmark.

2. Rapporten konkluderer følgende. "Det komparative studium af indholdet i udvalgte læreruddannelser i top-3-landene Canada, Finland og Singapore på den ene side og Danmark på den anden side viser ingen entydig forskel mellem de toppræsterende lande og den danske læreruddannelse. På nogle punkter er der forskel mellem de toppræsterende lande og Danmark, men på andre er forskellene større de fire lande imellem." (s. 61). Denne overordnede konklusion forhindrer ikke Rejseholdet i at drage hovedkonklusionen om, at der er behov for en forskningsbaseret læreruddannelse i Danmark.

3. Rapporten konkluderer uden nogen som helst form for dokumentation eller evidens, at der er en sammenhæng mellem læreruddannelsens placering på et universitet og læreruddannelsens attraktivitet. Det sker i en sproglig form, der tilforladeligt sidestiller helt forskellige typer af strukturelle forhold. "Top-3-landenes læreruddannelser adskiller sig strukturelt fra den danske læreruddannelse ved at være forskningsbaserede uddannelser, underviserne har forskningskompetence (ph.d.-grad) og læreruddannelsen er en attraktiv uddannelse." (s. 6) Ud over, at vi ikke behøvede nogen rapport til at fastslå den i forvejen kendte viden, at læreruddannelsen i Danmark ikke foregår på et universitet, så er der intet belæg for at koble denne kendsgerning sammen med spørgsmålet om uddannelsens attraktivitet. Kunne man måske tænke sig, at det var helt andre forhold, der spillede ind med hensyn til, om unge mennesker vælger en bestemt uddannelse? For eksempel deres overvejelser om det job, som uddannelsen skal føre til? For eksempel det uddannelseskulturelle klima i landet?

4. Rapporten konkluderer, at danske lærerstuderende udsættes for en større del af filosofisk faglitteratur end de studerende i de tre andre lande. "Det ses således, at professionsviden, herunder evidensbaseret professionsviden, udgør en stor del af titlerne i alle fire læreruddannelser, men at den danske læreruddannelse adskiller sig fra top-3-landenes uddannelser ved, at en omfattende del af denne professionsviden er filosofisk professionsviden." (s. 57). Dette er forkert. Det stemmer ikke overens med rapportens egne tal på s. 56: I Danmark udgør andelen af filosofisk orienteret professionsviden 37 %; ved faglæreruddannelsen i Finland udgør andelen af filosofisk orienteret professionsviden 31 %; ved klasselæreruddannelsen i Finland udgør andelen af filosofisk orienteret professionsviden 25 %. Der er simpelt hen ikke basis for denne konklusion i materialet.

5. Rapporten kritiserer den danske læreruddannelse for i for ringe udstrækning at anvende evidensbaseret forskningsmateriale i sin virksomhed. Jeg tillader mig i den anledning at spørge: Hvilken fagdidaktisk forskning fra DPU's eller andre danske universiteters side er det, der er blevet overset i læreruddannelsen?

6. Jeg mener, at denne rapport faktisk ikke selv lever op til det ideal om evidens, som den fordrer af læreruddannelsen. Den er langt snarere båret af en forudfattet indstilling om, at den danske læreruddannelse til forskel fra de topperstende læreruddannelser hviler på filosofisk og især normativ litteratur, hvilket faktisk ikke dokumenteres. Den er således offer for sin egen kritik om en overdreven normativ indstilling. I "Lille Claus og store Claus" skrev H.C. Andersen om manden, der led af degne skræk. Rapporten her lider af holdningsskræk.

7. Sluttelig vil jeg nævne det pinlige faktum, at rapporten med sine uoverskuelige farvelagte cirkeldiagrammer løber sur i farverne og tegner et billede af Singapore, der er helt forkert. Vi har hørt mange gange om "miraklet i Singapore", som Lars Qvortrup lancerede. Ifølge cirkeldiagrammet er Singapore også noget helt specielt, men det kan det sagtens blive, når man bytter om på farverne.

Der er – måske! – ét (1) forhold, der systematisk adskiller læreruddannelsen i Danmark fra de tre øvrige: At danske studerende i højere grad præsenteres for en "normativ", altså diskuterende og værdibaseret faglig litteratur end de 3 topperstende landes studerende. Men dette ligger faktisk godt i tråd med hele den danske skolekultur, og det er nærliggende at antage, at det er en medvirkende årsag til, at den demokratiske indstilling, selvstændigheden, initiativlysten og den kritiske sans stadig er en vigtig og højt besunget del af de danske elevers og studerendes dannelsesmæssige bagage. Dette skal dog ikke forhindre os i at udføre og inddrage mere evidensbaseret forskning i læreruddannelsen, når den foreligger, og professionshøjskolerne er parate til at gribe udfordringen om at medvirke i denne forskning, hvis de får muligheden for det. Det har de ikke haft hidtil i ret stor udstrækning.

Censorformandskabet for læreruddannelsen gennemførte i dette forår en omfattende undersøgelse af alle de eksaminer, der blev afholdt ved sommereksamen 2010. Censorformandskabet ønskede at få indsigt i, hvordan prøverne afspejler uddannelsens intention om i videst muligt omfang at inddrage resultater af nationale og internationale forsknings, forsøgs og udviklingsarbejder, der er relevante for lærerprofessionen og egnede til at udvikle og anvende ny professionel viden. Resultatet var opløftende: Censorernes indberetninger peger på, at uddannelsens undervisere responderer meget hurtigt på en ny lov, og at kvaliteten af uddannelsens indhold og forskningsbaseret i høj grad afspejler de nye krav, der er til uddannelsen. I et

notat om DPU's undersøgelse skriver censorformandskabet: "Censorernes indberetninger kan dermed rejse berettiget tvivl om en del af grundlaget for Rejseholdets anbefaling. Censorernes vurderinger og sammen-skrivninger er dog ikke et udtryk for en forskningsvalid viden. Der er tale om vurderinger, men omfanget af materialet peger på, at der er behov for at kvalificere grundlaget for Rejseholdets anbefalinger vedrørende læreruddannelsen."

For mig at se tegner DPU's rapport et forudsigeligt, men også unfair billede af den nye læreruddannelse, som ikke har sendt en eneste nyuddannet lærer ud i folkeskolen endnu. Og jeg synes, det er betænkeligt, at denne rapport lægges til grund for det arbejde, der pågår lige nu – opfølgningen på Rejseholdets anbefalinger.

Vi hørte indtil 2008, at den faldende søgning til læreruddannelsen var et synligt bevis på, at læreruddannelsen er for dårlig. I 2009 og i 2010 har vi har en kraftigt voksende søgning. Hvad er det mon så et synligt bevis på?

Peter Lykke-Olesen
Studierektor
VIA University College